

der falder uden for loven. Forsåvidt den huslige medhjælp anvendes i arbejdsgiverens erhvervsmæssige virksomhed, falder denne del af medhjælperens arbejde for arbejdsgiveren ind under loven. Det samme er tilfældet, hvor der f. eks. i ejendomme indrettes fælleskøkkener, centralvaskerier o. lign. forsåvidt angår de her beskæftigede arbejdere.

Arbejde i en arbejdsgivers private husholdning falder ligeledes uden for den *svenske* og den *norske* arbejderbeskyttelseslov.

2) *Arbejde, som udføres alene af sådanne medlemmer af arbejdsgiverens familie, som hører til hans husstand.*

Ifølge § 1, stk. 4, i fabrikløven af 1913 finder dens bestemmelser ikke anvendelse på virksomheder, der drives for egen regning og alene bestrides ved den pågældendes eget arbejde med bistand af hustru og børn. Dog kan bestemmelserne om maskinbeskyttelse komme til anvendelse.

Loven af 18. april 1925 om børns og unge menneskers arbejde indeholder en tilsvarende undtagelsesbestemmelse, og en undtagelsesbestemmelse af samme indhold findes i washingtonkonventionerne af 1919 angående lavalder for børns arbejde i industrielle foretagender og om unge menneskers anvendelse til natarbejde i industrien.

Som begrundelse for at gøre en sådan undtagelse kan fremhæves, at beskyttelse her ikke vil være så påkrævet, da forældre normalt vil have den fornødne omsorg for deres børn. For at forholdet skal falde udenfor loven, må det kræves, at arbejdet *alene* udføres af familiemedlemmer. Så snart en fremmed arbejder deltager i arbejdet, må dette bevirke, at ikke blot *hans* arbejdsforhold, men arbejdsforholdet i det hele taget omfattes af lovens regler. For det andet gælder undtagelsesbestemmelsen kun de tilfælde, hvor de pågældende familiemedlemmer *hører til arbejdsgiverens husstand*. De i § 10 omhandlede regler om lægeundersøgelse, bestemmelserne i kapitel 8 om lavalder m. v., jfr. § 44, og § 45 om arbejdstidens beliggenhed gælder for de personer, der ifølge stk. 2, nr. 2, iøvrigt er undtaget fra lovens område. Det samme er tilfældet med hensyn til de i kapitel III indeholdte bestemmelser angående maskineri og farlige apparater, jfr. lovforslagets § 1, stk. 5.

3) *Arbejde, som udføres af søfolk, og som må henføres til skibstjeneste, hvad enten det udføres ombord eller ikke, og*

4) *Fiskeri.*

Søfart og fiskeri henhører ifølge forholdets natur ikke under den gældende fabrikløvgivning, og loven af 18. april 1925 finder ifølge sin § 1, jfr. § 13, heller ikke anvendelse på søfart eller fiskeri.

At lovforslaget undtager søfolks arbejde fra lovens bestemmelser er en naturlig følge af, at der i lovgivningen allerede findes særlige beskyttelsesregler herfor. Undtagelsesbestemmelsen gælder imidlertid kun for den del af søfolks arbejde, der må henføres til skibstjeneste, og kommer f. eks. således ikke til anvendelse, forsåvidt sømændene anvendes til lastnings- og losningsarbejde, hvad enten arbejdet udføres ombord eller i land. Endvidere er undtaget arbejde med forhalning i land, proviantering m. v.

Ved afgørelsen af, om pågældende arbejdere eller medhjælpere kan anses for søfolk, vil det være naturligt at lægge vægt på, om de omfattes af sømandsloven nr. 191 af 1. maj 1923.

Fiskerierhvervets særlige forhold gør det naturligt, at erhvervet undtages fra lovens regler. Undtagelsen gælder imidlertid kun for det egentlige fangstarbejde og det dermed nødvendigvis forbundne arbejde. Forsåvidt medhjælpere ved fiskeriet tillige anvendes til fiskens viderebehandling i land, vil dette arbejde være omfattet af lovens regler.

Søfart og fiskeri er undtaget såvel fra den *norske* som den *svenske* arbejderbeskyttelseslovs område.

5) *Luftfartstjeneste.*

At luftfartstjeneste foreslås undtaget fra lovens område, skyldes de særlige forhold, der gør sig gældende her. Det er imidlertid kun selve luftfartstjenesten og ikke det i forbindelse hermed stående arbejde i hangarer, på værksteder, kontorer o. s. v., der falder ind under undtagelsesbestemmelsen. For personer, der er undtaget, gælder dog § 10 og kapitel 8.

Med henblik på at øge sikkerheden i luften er der i henhold til lov om luftfart af 1. maj 1923 givet en række bestemmelser af ministeriet for offentlige arbejder, og tilsynet med bestemmelsernes overholdelse føres af statens luftfartstilsyn.

Til stk. 3. Det er naturligt, at arbejde, der udføres under militærtjeneste, ikke uden videre omfattes af loven, og det foreslås derfor, at socialministeren efter samråd med forsvarsministeren kan fastsætte sådanne undtagelser fra loven, som hensynet til tjenesten gør nødvendige.